



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

X

Изх. №

София

ДО

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

ДОКЛАД

От Асен Василев, министър на финансите

ОТНОСНО: Доклад относно напредъка в изпълнението на приетата с Решение на Министерския съвет Програма за преобразуване на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл.62, ал. 3 от Търговския закон, с цел своевременно изпълнение на приетите ангажименти от Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването във Валутния механизъм II и от Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ)

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 21 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, както и поради необходимостта от изпълнение на ангажиментите, поети от Република България в Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването във Валутния механизъм II и на други свързани политики и в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), представям на Вашето внимание доклад относно напредъка в изпълнението на мярка „Приемане на Програма за преобразуване на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл.62, ал. 3 от Търговския закон“.

Мярката цели своевременното изпълнение на поетия ангажимент по мярка 236 от НПВУ и е от съществено значение и за изпълнение на съответния ангажимент в Плана за действие, включващ мерки за изпълнение на последващите ангажименти на България по отношение на Валутния механизъм II и на други свързани политики (ERM II).

От особена важност към настоящия момент са ангажиментите по изпълнението на мерките по НПВУ по ключови етапи от реформа С10.R7 - „Подобряване на рамката за управление на публичните предприятия“, в която е включена мярка 236: „Приемане на програма за преобразуване на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон“ (Програма/та за преобразуване).

За изпълнение на тази мярка са предприети поредица от действия и са взети няколко решения:

1. Анализът на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност – предимно търговска дейност или предимно публични функции и политики е разработен по проект „Подкрепа за изпълнението на реформата на държавните публични предприятия в България“, изпълняван от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и е приет с Решение № 231 от 18.03.2021 г. Съгласно това решение министрите, упражняващи правата на държавата в съответните държавни предприятия следваше да изготвят функционални анализи на всяко държавно предприятие от ресора си и да направят предложение за преобразуването им. През 2021 г. в Агенцията за публични предприятия и контрол (АППК) бяха представени функционални анализи единствено от Министерство на транспорта и съобщенията за трите държавни предприятия – Държавно предприятие „Ръководство въздушно движение“, Държавно предприятие „Пристанищна инфраструктура“ и Държавно предприятие „Железопътна инфраструктура“.

2. През първата половина на 2022 година, със съдействието и под ръководството на министъра на финансите г-н Асен Василев бяха проведени срещи с представители на ресорните министерства, на които бяха обсъждани вариантите и сроковете за изпълнение на етапна цел 236.

В резултат, с **Решение на Министерския съвет № 574 от 01.08.2022 г.** беше одобрено преобразуването на част от създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия, като за останалата част Министерският съвет реши органите, упражняващи правата на държавата в непреобразуваните държавни предприятия, в срок до 31 август 2022 г., да представят на министъра на финансите предложения за преобразуването им в административни структури или в търговски дружества.

3. Предвид обстоятелството, че от органите, упражняващи правата на държавата в държавните предприятия, посочени в т. 2 от РМС № № 574 от 01.08.2022 г., нееднократно беше изразявано несъгласие за преобразуването им в друга структура, както и предвид факта, че в указания срок – 31 август 2022 г. не са представени предложения за преобразуването на посочените държавни предприятия, е прието **Решение на Министерския съвет по т. 28 от Протокол № 40 от 21.09.2022 г.**, в което са поставени нови срокове за приемане и осъществяване на необходимите действия с цел приемане на Програма за преобразуване на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон. Поставените срокове не бяха спазени от органите, упражняващи правата на държавата в държавните предприятия, посочени в протоколното решение.

4. В резултат на проведените от Министерство на финансите срещи с представители на ресорните министерства, както и на проведена от страна на АППК кореспонденция бяха получени предложения от органите, упражняващи правата на държавата, за преобразуване на

държавните предприятия от техния ресор и беше изготвена програма за преобразуването им в съответните структури. С **Решение № 1045 от 21 декември 2022 г.** Министерският съвет прие Програма за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия (Програмата за преобразуване). В същото решение е определен шестмесечен срок в който органите, упражняващи правата на държавата в държавните предприятия, да представят в Министерския съвет за одобряване график с конкретни действия и срокове, осигуряващи изпълнението му, включващи изготвяне на проекти на закони за допълнение и изменение на специалните закони и провеждане на обществени консултации по законопроектите.

В определения в решението шестмесечен срок не са предприети визираните действия за по-голямата част от държавните предприятия, като към настоящия момент има преобразуване само за Държавно предприятие „Държавна петролна компания“, която е вече закрыта с изменение в специалния закон и за Държавно предприятие „Българо - германски център за професионално обучение“, чието преобразуване в административна структура вече е започнало (считано от 01 януари 2024 г.)

4. От началото на 2023 г. с Европейската комисия (ЕК) е разменена кореспонденция и са проведени дискусии относно изпълнението на мярка 236 от НПВУ. В допълнение към изпратените от ЕК коментари, на онлайн дискусиата, проведена на 4 май 2023 г., а впоследствие и при проведената в Министерския съвет среща, от Европейската комисия е изразена категорична позиция, че приетата Програма за преобразуване за част от държавните предприятия не отговаря на изводите от приетия Анализ на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия за изясняване на характера на осъществяваната от тях дейност – предимно търговска дейност или предимно публични функции и политики и че вероятно етапна цел 236 от НПВУ няма да бъде приета за изпълнена. Държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ, за които според ЕК няма съответствие и не може да бъде приета предложената форма на преобразуването им, са: всичките седем държавни предприятия от ресора на Министерство на земеделието (шест дърводобивни предприятия и Държавно предприятие „Кабюк“), Държавно предприятие „Български спортен тотализатор“, Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ и Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“. Според ЕК изброените държавни предприятия следва да се преобразуват в търговски дружества.

5. На 24 януари 2024 год. беше проведена онлайн среща с екипа от ЕК, в която взеха участие представители на Министерство на финансите и на АПК, на която беше дискутирано преобразуването на три от държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ, а именно: Държавно предприятие „Фонд затворно дело“ (ДП ФЗД), Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовирите“ (ДП УСЯ) и Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ (ДП РАО). За предложената в Програмата за преобразуване форма на преобразуване на ДП РАО ЕК няма забележки, докато за другите две държавни предприятия - ДП ФЗД и ДП УСЯ ЕК не приема предложената за тях форма на преобразуване. В същото време от Министерство на енергетиката има изразена официална позиция относно необходимостта от запазване на настоящия статут на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“.

В резултат на проведената с ЕК дискусия органите, упражняващи правата на държавата в посочените по-горе две държавни предприятия - ДП ФЗД и ДП УСЯ подготвят допълнителни

анализи, в продължение на Анализа на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия, които да бъдат представени на Европейската комисия в кратък срок като обосновка на необходимостта от преобразуването им в административни структури (както е заложено в Решение № 1045 на Министерския съвет). По отношение на Държавно предприятие „Радиоактивни отпадъци“ е представен в АППК допълнителен анализ, който ще бъде изпратен на ЕК.

В допълнение към гореизложеното, в доклада на Комитета за корпоративно управление към ОИСР, съдържащ оценката от страна на Комитета за корпоративно управление и нейната работна група „Държавна собственост и приватизационни практики“ на готовността и способността на България да прилага правните инструменти в рамките на компетентността на Комитета и нейните политики и практики, има препоръка за необходимостта от преобразуването на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ, като важна стъпка към стандартизирането на правните форми на държавните публични предприятия. В доклада е отбелязано, че окончателното решение на правителството за формите на преобразуване на част от държавните предприятия не отговаря на Анализа на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от ТЗ държавни предприятия, изготвен от АППК.

В допълнение, във връзка с опасенията на част от държавните предприятия, че след преобразуването им в търговски дружества ще бъдат предложени за приватизационна продажба, следва да се отбележи, че след преобразуването им дружествата могат да бъдат включени в Приложение 1 към Закона за приватизация и следприватизационен контрол, съдържащо списък на дружествата, държавното участие в капитала на които е забранено за приватизация и може да бъде обявено за приватизационна продажба единствено след изрично решение на Народното събрание.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,

Във връзка с гореизложеното, с цел навременно и ефективно изпълнение на ангажиментите, поети от Република България в Плана за действие с мерки за адресиране на последващите ангажименти на Република България след присъединяването във Валутния механизъм II и на други свързани политики, както и изпълнението на мярка 236 в Националния план за възстановяване и устойчивост, а също и на основание чл. 8, ал. 3 и чл. 9, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагам да се обсъдят изготвените от АППК проект на нова Програма за преобразуване на държавните предприятия, създадени със специални закони на основание чл.62, ал. 3 от Търговския закон и проект на Решение на Министерския съвет, които да бъдат внесени за разглеждане от Министерски съвет от министъра на икономиката и индустрията.

Приложения:

- Проект на Решение на Министерския съвет за одобряване на нова програма за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия

- Програма за преобразуване на създадените със специални закони на основание чл. 62, ал. 3 от Търговския закон държавни предприятия

X

МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ
АСЕН ВАСИЛЕВ